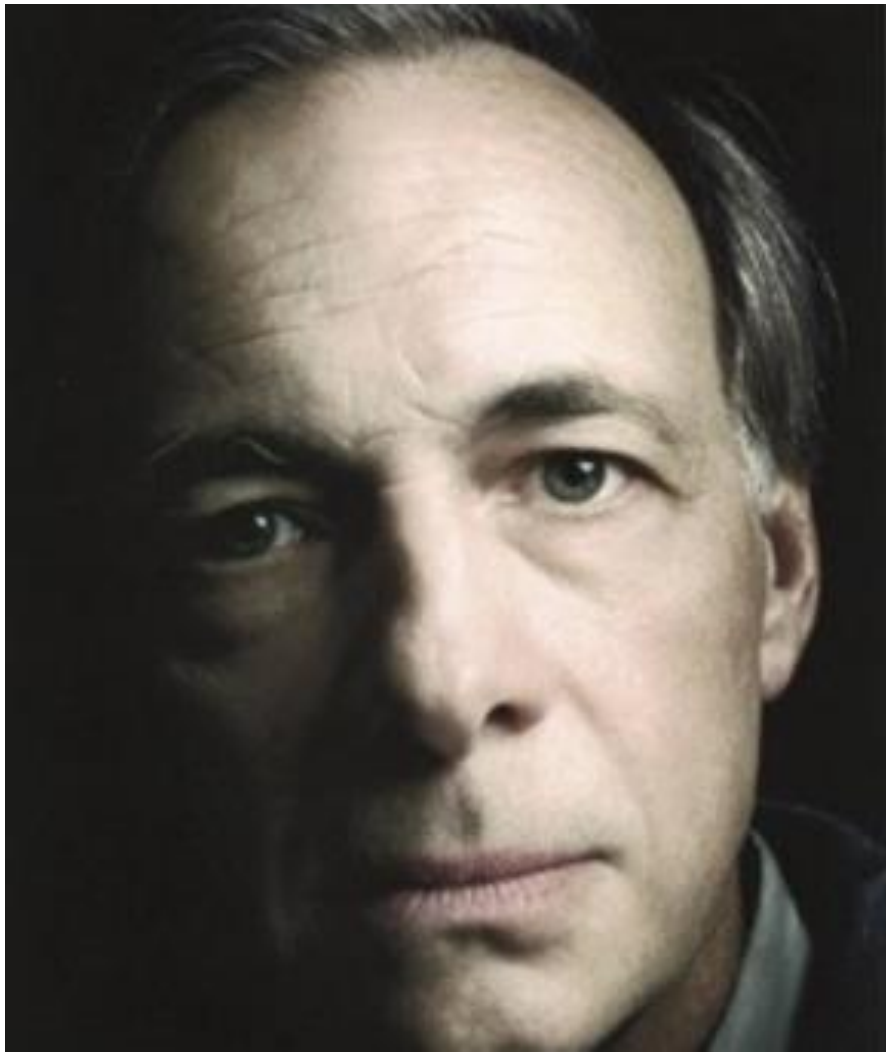

MIDA PEAKSID PÕLLUMEHED TEGEMA, ET AVALIKKUS JA POLIITIKUD NEID PAREMINI MÕISTAKSID?

MIDA TEAN MINA PÕLLUMAJANDUSEST

Be wary of the arrogant intellectual
who comments from the stands
without having played on the field.

— *Ray Dalio* —

KAS MEIL ON PROBLEEM?

- Maaeluministeerium on 5a järjekorras sama metoodikaga uurinud maaelu, põllumajanduse ja kalanduse mainet.
- Põllumajanduse maine neist kõige parem
- Heaks peavad mainet kõrgharidusega ja üle keskmise teenivad linnas ja maal elavad eestlased; halvem on hinnang venelastel, kõrgemas keskeas ja pensionieas inimestel ja vähemharitud ning madalama sissetulekuga inimestel
- Ja mitte ainult maine – **põllumajandust peetakse ka küllalt perspektiivikaks tegevusalaks ettevõtjate jaoks, harvemini töövõtjate jaoks.** Perspektiivikaks või pigem perspektiivikaks peab põllumajandust ettevõtjate jaoks 57% elanikest (varasemates uuringutes 54–58%), töövõtjate jaoks vastavalt 49% (varasemates uuringutes 43–50%).
- See meenutab mulle hariduse ja tervishoiu paradoksi. Mõlemat peavad eestlased super tähtsaks, aga valimistel keegi neile raha ei nõua, õpetajaks keegi õppida ei taha. Tervishoiuökonomika meenutab enim ENSV planeerimissüsteeme ja hariduses sõltub innovatsioon konkreetse koolipidaja ja –juhtkonna ettevõtlikkusest

KAS MEIL ON PROBLEEM?

- Pärast COVID19 1 lainet tehtud uuring ei muutnud suures plaanis vahekordi, kuid tõi esile: võõrtöajõudebatt oli polariseeriv; võõrtöajõu osas liberaalsemate inimeste arvamus paranes põllumajandusest, konservatiivsemate oma halvenes

Põllumajandus

COVID kriisi mõju põllumajanduse mainele (põhjendused)

- Need, kes arvasid, et COVID kriis muutis põllumajanduse maine paremaks, tõid põhjendusena välja peamiselt järgnevat (vastas 70%):
 - andis selgema pildi põllumeeste vajadustest, hakati kaasa mõtlema, tekkis austus põllumeeste vastu;
 - tähtsustati enam kohalikku toodangut, hakati seda rohkem tarbima ja veendumata selle vajaduses.

Liiga palju oli kisa ja kära võõrtöajõude pärast. Miks? Samas on ju Eestis pidevalt ise kõike kasvatatud ja saak koristatud.

Ei teadnud et nii palju toetatakse võõrriigi tööliste.

Tekkis arusaam vajadusest, et Eesti põllumajandus võiks hädalukordades tagada riigi elanikkonna varustamise toiduga.

Varem ei mõelnud sellele, mismoodi nad hakkama saavad. Nüüd näen nende tegemisi rohkem.

Vaatamata poliitilisele kiusamisele suutsid nemad jääda väarikaks.

- Need, kes arvasid, et COVID kriis muutis põllumajanduse maine halvemaks, tõid põhjendusena välja peamiselt järgnevat (vastas 74%):
 - tööjõu puudus, probleemid võõrtöajõuga – neid ei lubatud riiki, kisa selle ümber;
 - ei saanud teha tööd, seisak, takistused tootmisega.

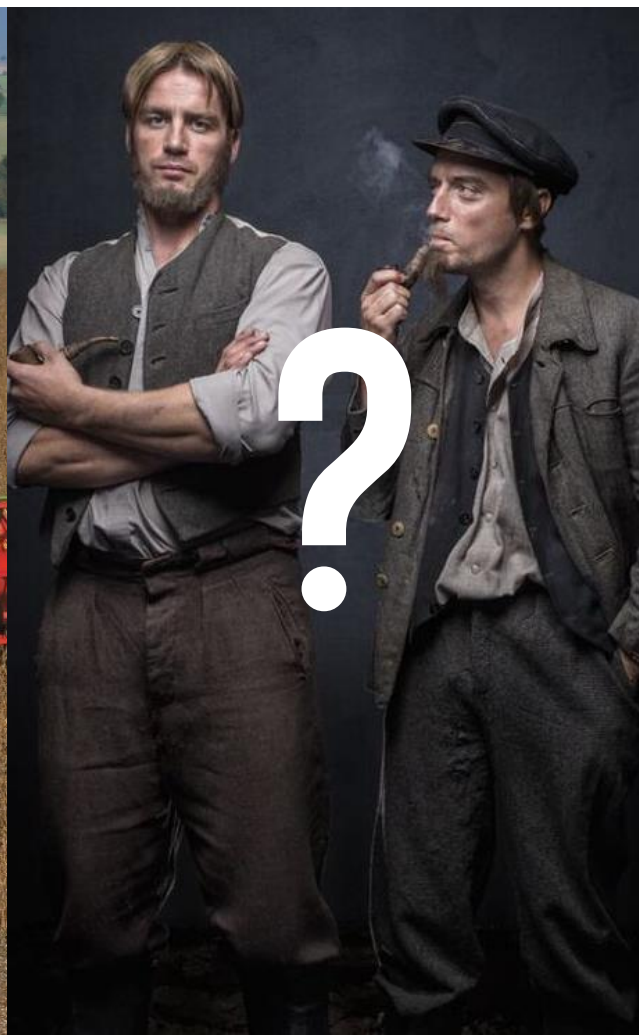
OLGU, PÕLLUMAJANDUSE MAINE ON HEA, AGA

Kas see on nii ka poliitikakujundajate seas? Jah ja ei

- Tõsi on, et põllumajandus on erakondade programmides alati olnud pigem tehniline ja sisuliselt alaesindatud peatükk. See sulab seal kokku maaeluga, kuigi ta seda ei peaks olema – põllumajandus on majandus- ja tööstuspoliitika ennekõike, aga nendes peatükkides see ei esine (näpunäide: kui lobite endale olulisi poliitikaid programmidesse, ei tasuks rääkida mitte ainult maaelupoliitikutega, vaid erakondade majandus- ja rahandusliidritega)
- Põllumajanduse poliitika planeerimises unarusse jätmine on paradoksaalselt ent igati loogiliselt toonud viimased 30 aastat parlamenti alati ühe pettunud maainimest esindanud partei
- Lõhed ja vastandumised poliitikas on asjakohased, sh linn vs maa, aga täna räägib demograafia sellel lainel purjetamise vastu, sest maaelanikkond lihtsalt väheneb
- Selles peitubki üks probleeme – inimeste hulk, kellel on käsi põllumajanduses sees, väheneb

MIS ON EESTIMAALASE SILMIS PÕLLUMAJANDUS?

KUIDAS PANNA LINNARAHVAS KAASAELEMA PÕLLUMAJANDUSELE?

- Tuleviku määrab linnainimene
- Meeldib see meile või mitte, aga haritum ja jõukam rahvas on linnas elanud juba 2500 aastat
- Linnainimese toit tuleb poest (kuid teadlikkus kasvab jõukuse ja hariduse kasvuga)
- Linnainimese väärtused on postmodernistlikumad – ta mõtleb bioetikale ja loomade heaolule, toidu puhtusele, **kliimamuutusele**; ta ei mõtle sellele, milline on toidu varustuskindlus

MSOOTABEES PÕLLUMAJANDUST?

- Vaadake hoolega metsandusdebatti. Põllumajandus on järgmine
- Kodanikuühendused on ühel pool, tööstus teisel pool
- Mingit ühisosa arutelus ei ole, poliitikud ja otsustajad ei julge pooli võtta
- Teadus on diskrediteeritud, teaduspõhine lähenemine ka ajakirjandust ei paelu. Kõiki kahtlustatakse, et need on ettevõtjate poolt äraostetud
- Sillapea ehitamine on võimatu, usaldus puudub
- Visuaalid lageraietest trumpavad üle mistahes argumendi

RONG TULEB — PEALE EUROTOETUSTE ON SEAL VEEL REISIJAID

- 10% EL CO2 tuleb põllumajandusest
- 2013–2020 eelarveraamistikus sisseviidud *greening* meetmed ei toonud keskkonnavalaselt mitte mingit efekti
- Toetuste sidumine ökoskeemidega, mida liikmesriigid monitoorivad ja vajadusel karistavad
- Skeemidest olulisem on arutelu, mis selle ümber tekib – põllumajandus kui „saastaja“

Agriculture is one of the major causes of climate change (%)

	Total 'Agree'	Diff. Aug/Sep 2020 - Nov/Dec 2009	Total 'Disagree'	Diff. Aug/Sep 2020 - Nov/Dec 2009	Don't know
EU27 	42	▲ 13	51	▼ 10	7
IE 	63	▲ 35	37	▼ 10	0
RO 	56	▲ 29	36	▼ 18	8
PL 	50	▲ 28	42	▼ 24	8
CY 	68	▲ 25	27	▼ 15	5
NL 	46	▲ 25	50	▼ 24	4
LV 	41	▲ 22	51	▼ 23	8
LU 	46	▲ 22	54	▼ 17	0
DK 	48	▲ 20	46	▼ 20	6
CZ 	44	▲ 19	46	▼ 25	10
FI 	42	▲ 19	58	▼ 15	0
HU 	52	▲ 18	43	▼ 18	5
MT 	47	▲ 17	41	▼ 6	12
SE 	55	▲ 16	45	▼ 11	0
BE 	45	▲ 15	54	▼ 11	1
EE 	38	▲ 15	62	▼ 7	0
LT 	45	▲ 15	45	▼ 12	10
SK 	50	▲ 15	39	▼ 20	11
BG 	36	▲ 12	49	▼ 12	15
DE 	32	▲ 12	61	▼ 12	7

RONG TULEB — PEALE EUROTOETUSTE ON SEAL VEEL REISIJAID

- Ülejäänud ühiskond hakkab reageerima. Nagu näeme juba energeetikas, hoiab märgistatud („jätkusuutmatud“) valdkondadest eemale ka pikk institutsionaalne raha – pangad ei finantseeri ja raha hind selliste ettevõtete jaoks tõuseb
- See kõik juhtub. Rohepööre, koos oma plusside ja miinustega, on meie eluaega raamistav poliitika ja see mõjutab kõike.

RONGI EEST POLE MÕTET JOOSTA, RONIGE VEDURISSE

- Objektiivseid väljakutseid pole mõtet eitada
- Võtke teemad omaks, omadel tingimustel ja juhtige diskussiooni – veel pole hilja
- Kliimamuutus, keskkonnanõuded, taimekaitse, toidu varustuskindlus, bioetika ja loomade heaolu
- Lisaks toit, töajõud ja põllumajanduse rahastamine

UNESDA SOFT DRINKS EUROPE:
ASPIRATIONS 2019-2024
SUSTAINABLE. RESPONSIBLE. COMPETITIVE.

**Toidutööstused sõnastasid kestliku toidutootmise
põhimõtted**

POLIITIKAS JA AVALIKU POOLEHOIU VÕITMISES ON KOALITSIOONIDE LOOGIKA

- Kes kuuluvad meiega koalitsioonidesse?
- Põllumajanduse ümberorienteerimine nišiteemast horisontaalteemaks
- Liitlaseks kaasa see, kes on lõpptarbijale lähemal – nt kaupmehed
- Julgeolekustamine (vt Rail Balticu näide)
- Teadus- ja arendustegevus, teadlased, ülikoolid ka peale Maaülikooli
- „Eesti majanduse konkurentsivõime tõstmine peitub meie loomulikult väljaarenenud eelisvaldkondade kiires automatiseerimises ja digitaliseerimises“

PÕLLUMEESE KUI ARVAMUSLIIDER

KUIDAS PÕLLUMAJANDUST LÄHEMALE TUUA: MEEDIAHUVI PÕHJUSED

1. Värskus ja päevakajalisus
2. Erakordsus
3. Emotsionaalne lähedus
4. Prominentsus ja mõjukus
5. Geograafiline lähedus
6. Konfliktus

Maaeluminister Aller: traktoriga saavad lapsed hakkama aga pidev mähkmete vahetamine on probleem

MAAELUMINISTER ARVO ALLER PEAB LAPSTÖÖJÕUDU VAAT ET PAREMAKSI KUI VÖÖRTÖÖJÕUDU!

© Scott Adams, Inc./Dist. by UFS, Inc.

PÕLLUMAJANDUSE LUGU MEEDIAHUVI INIMESTE ELUDES

Your Brand Should
Tell a Clear Story.

/
Λ E T A
/

info@metaadvisory.ee

www.metaadvisory.ee

Estonia pst 9, Park büroo, 11314 Tallinn, Estonia